

અસ્વીકરણ: સ્થાનિક ભાષામાં અનુવાદિત આ ચુકાદા/હુકમનો હેતુ પક્ષકારોને તેમની ભાષામાં જાણકારી ઉપલબ્ધ કરાવવા માત્રનો છે અને તેનો અન્યથા ઉપયોગ થઈ શકશે નહિ. અન્ય તમામ વ્યવહારિક તેમજ સરકારી ઉદ્દેશો માટે મૂળ અંગ્રેજી ચુકાદો/હુકમ જ પ્રમાણિત અને માન્ય રહેશે.

DISCLAIMER: The translated judgement in vernacular language is meant for the restricted use of the litigant to understand it in his/ her language and may not be used for any other purpose. For all practical and official purposes, the English version of the judgement shall be authentic and shall hold the field for the purpose of execution and implementation.

અમદાવાદ ખાતેની ગુજરાતની ઉચ્ચ ન્યાયાલયમાં
વિશેષ દીવાની અરજી નં.૧૨૪૯૯ વર્ષ ૨૦૧૮
માનનીય ન્યાયમૂર્તિ શ્રી. કે. એમ. ઠાકર

૧ શું સ્થાનિક અખબારોના પત્રકારોને મંજૂરી આપવામાં આવી શકે છે
ચુકાદો જોવા માટે? – હા.
૨ પત્રકારને બતાવવામાં આવે કે નહીં? હા.
૩ શું તેમના સ્વામીઓ ન્યાયી નકલ જોવા માંગે છે ચુકાદો? ના.
૪ શું આ દાવો નોંધપાત્ર પ્રશ્ન સામેલ છે બંધારણના અર્થઘટન અંગેનો કાયદો ભારત કે
તેના હેઠળ કરવામાં આવેલ કોઈ આદેશ ? ના.

મિતેશ સોમનાથ મારાઠે – વિરુદ્ધ –
કાયમી નિવાસ / વસવાટ સ્થાન પ્રમાણપત્ર ચકાસણી સમિતિ

ઉપસ્થિતી : : એમ.એસ. અવની એચ. પંડ્યા (7257) અરજદાર નં. 1 તરફથી
એમ.એસ. એમ. એલ. શાહ, સરકારી વકીલ (1) સાથે શ્રી પ્રકિત પારીખ,
એ.જી.પી. પ્રતિવાદી નં. 1, 2 તરફથી

કોરમ: માનનીય શ્રી ન્યાયમૂર્તિ કે. એમ. ઠાકર

તારીખ: ૨૩-૨૪/૦૮/૨૦૧૮

મૌખિક ચુકાદો

૧. અરજદાર તરફથી વિદ્વાન વકીલ શ્રી જોશી અને પ્રતિવાદી તરફથી વિદ્વાન જી.પી. શ્રીમતી એમ. એલ. શાહની દલીલો સાંભળી.
૨. હાલની અરજી એક એવા વિદ્યાર્થી દ્વારા કરવામાં આવી છે, જેણે ધોરણ IX થી ધોરણ XII સુધીનું અભ્યાસ ગુજરાત રાજ્યમાં પૂર્ણ કર્યું છે અને ધોરણ XII ની પરીક્ષા (જે Central Board of Secondary Education દ્વારા લેવામાં આવી હતી) ગુજરાત રાજ્યમાંથી પાસ કરી છે. અરજદારએ ધોરણ XII માટેનો અભ્યાસ ગુજરાત રાજ્યમાં કર્યો હતો અને ધોરણ XII ની પરીક્ષા

ગુજરાત રાજ્યમાંથી પાસ કરી છે — આ બાબત વિવાદાસ્પદ નથી.

૩. અરજદારે, અન્ય બાબતો ઉપરાંત, નીચે મુજબ પ્રાર્થના કરી છે કે:

“૨૦(A) ભારતના સંવિધાનના કલમ ૨૨૬ હેઠળ પરમાદેશ ની રિટ અથવા પરમાદેશ ના સ્વરૂપની રિટ અથવા અન્ય કોઈ યોગ્ય રિટ, આદેશ અથવા દિશા જારી કરી, પ્રતિવાદીઓ દ્વારા અરજદારને ગુજરાત રાજ્યનો કાયમી વસવાટ ગણવા યોગ્ય હોવા છતાં તેમજ તેની યોગ્યતા ના આધારે પ્રવેશ મેળવવા પાત્ર હોવા છતાં, તેને રાજ્ય આરક્ષણમાં પુર્વ-સ્નાતક તબીબી અભ્યાસક્રમ માં પ્રવેશ માટે અયોગ્ય ઉમેદવારોની યાદીમાં સમાવેશ કરવાની કાર્યવાહી રદ્દ અને રદબાતલ કરવાની કૃપા કરશો.

(B) ભારતના સંવિધાનના કલમ ૨૨૬ હેઠળ પરમાદેશ ની રિટ અથવા પરમાદેશ ના સ્વરૂપની રિટ અથવા અન્ય કોઈ યોગ્ય રિટ, આદેશ અથવા દિશા જારી કરી, અરજદારનું નામ પાત્ર ઉમેદવારોની યાદીમાં સમાવેશ કરવાની તથા તેને માર્ગદર્શન ના બીજા તબક્કામાં ભાગ લેવા અને પ્રતિવાદી સમિતિ દ્વારા હાથ ધરવામાં આવેલા બીજા તબક્કાના માર્ગદર્શન માં ઉપલબ્ધ બેઠકો સામે પ્રવેશ માટે વિચારણા કરવાની મંજૂરી આપવાની કૃપા કરશો.

(C) અરજીની દાખલાત અને અંતિમ સુનાવણી બાકી હોય ત્યારે, આ માનનીય અદાલત પ્રતિવાદીઓ દ્વારા અરજદારનું નામ ‘કાયમી વસવાટ નું પ્રમાણપત્ર આરક્ષણ ચકાસણી સમીતી દ્વારા નકારી કાઢવામાં આવેલ વિદ્યાર્થીઓની યાદીમાં સમાવેશ કરવાનો નિર્ણય સ્થગિત રાખવા કૃપા કરે.

(D) અરજીની દાખલાત અને અંતિમ સુનાવણી બાકી હોય ત્યારે, આ માનનીય અદાલત પ્રતિવાદી સત્તાધિકારીઓને સૂચના આપે કે, સુરત સ્થિત SIMMER તબીબી કોલેજમાં અરજદાર માટે ૧ બેઠક ખાલી રાખવામાં આવે, જેમાં અરજદારને પ્રવેશ મેળવવાનો હક છે.”

૪. હાલની અરજી અંદાજે તા. ૧૦.૦૮.૨૦૧૮ના રોજ દાખલ કરવામાં આવી હતી અને તા.

૧૩.૦૮.૨૦૧૮ના રોજ આ માનનીય અદાલતે નીચે મુજબનો આદેશ કર્યો હતો:

“રૂલ તા. ૧૬.૦૮.૨૦૧૮ના રોજ પરત ફરવા યોગ્ય રાખવામાં આવે છે. માનનીય એ.જી.પી. શ્રી રોનક રાવલ પ્રતિવાદીઓ તરફથી રૂલની નોટિસની સેવા સ્વીકારી લે છે.”

૫. ત્યારબાદ, મામલો તા. ૧૬.૦૮.૨૦૧૮, ૨૦.૦૮.૨૦૧૮ અને ૨૧.૦૮.૨૦૧૮ના રોજ

સુનાવણી માટે લેવામાં આવ્યો હતો.

પ.૧) ઉલ્લેખિત કાર્યવાહી દરમિયાન, એટલે કે તા. 13.08.2018 થી 21.08.2018 દરમિયાન, અરજના વિષય સાથે સંબંધિત કેટલાક વિકાસ થયા હતા.

પ.૨) ઉક્ત વિકાસોની નોંધ SCA નં. ૧૨૪૯૯/૨૦૧૮માં CA/૧/૨૦૧૮ (IA/૧/૨૦૧૮)માં પસાર કરાયેલા આદેશમાં કરવામાં આવી છે. તેથી, તે વિગતો હાલના આદેશમાં પુનરાવર્તિત કરવામાં આવતી નથી.

પ.૩) આટલું કહેવું પૂરતું છે કે ઉપરોક્ત SCA નં. 1249/2018 માં CA/1/2018 માં તા. 23.08.2018 ના રોજ પસાર થયેલ આદેશમાં નોંધાયેલ ઘટનાઓ તથા વિગતો અને કારણોને ધ્યાનમાં રાખીને, અરજદારે સક્ષમ સત્તાધિકારી દ્વારા તા. 20.08.2018 ના રોજ પસાર કરાયેલા બે આદેશોને પડકારવા માટે કરેલ વિનંતી મંજૂર કરવામાં આવે છે.

પ.૪) ઉલ્લેખિત તા. 20.08.2018 ના આદેશો દ્વારા પ્રતિસાદકારોએ અરજદારની કાયમી વસવાટ પ્રમાણપત્ર માટેની વિનંતી નકારી અને અસ્વીકાર કરી છે.

૬. ઉલ્લેખિત નિર્ણય યોગ્ય અને ચુકિતસંગત છે કે નહીં તે મુદ્દો હાલની અરજમાં વિચારવાનો છે

૭. ઉલ્લેખિત મુદ્દાને વિચારવા માટે, અરજમાં પરા-૩ થી ૧૫ માં અરજદારે વર્ણવેલા આરક્ષણ લાયક તથ્યો ધ્યાનમાં લેવા સંબંધિત રહેશે. ઉલ્લેખિત વિગતો આ પ્રમાણે છે:

“૩) અરજદાર ભારતનો નાગરિક છે અને તેને પોતાના મૂળભૂત તથા કાનૂની હકોના અમલ માટે અધિકાર પ્રાપ્ત છે. પ્રતિવાદી નં. ૧ ગુજરાત રાજ્ય દ્વારા રચાયેલ કાયમી વસવાટ પ્રમાણપત્ર ચકાસણી સમિતિ છે, જે ગુજરાત રાજ્યમાં તબીબી અને અર્ધ-તબીબી અભ્યાસક્રમ માં પ્રવેશ મેળવવા ઈચ્છતા વિદ્યાર્થીઓના હિતમાં જારી કરાયેલા કાયમી વસવાટ પ્રમાણપત્રોની ચકાસણી કરવા માટે રચવામાં આવી છે. પ્રતિવાદી નં. ૨ ગુજરાત રાજ્યમાં વ્યાવસાયિક તબીબી અને અર્ધ-તબીબી અભ્યાસક્રમોમાં પ્રવેશનું નિયમન કરવા માટે રચાયેલ સમિતિ છે.”

- જ) અરજદાર જણાવે છે કે તે ગુજરાત રાજ્યનો કાયમી નિવાસી છે. અરજદાર વધુમાં જણાવે છે કે અરજદાર સંબંધે, તેના જન્મથી ધોરણ-૧૨ સુધીના નિવાસ તથા શિક્ષણની વિગતો નીચે મુજબ છે:

—ક્રમાંક— વર્ષ/ તારીખ—----- વિગતો-----

- (૧) ૨૮/૦૮/૧૯૯૮ મહારાષ્ટ્ર રાજ્યના જલગાંવ ખાતે આવેલ વડતી ગામે જન્મ
- (૨) ૨૦૦૧-૨૦૦૬ સુરતમાં નિવાસ કર્યો અને સુરતની શાળામાં બાળમંદીર થી ધોરણ-૨ સુધી અભ્યાસ પૂર્ણ કર્યો
- (૩) ૨૦૦૬-૨૦૧૩ શિરપુર ખાતે મુકેશ આર. પટેલ અંગ્રેજી માધ્યમની પ્રાથમિક શાળા, આર.સી. પટેલ અંગ્રેજી માધ્યમની માધ્યમિક શાળા અને સ્મિતા પાટીલ પબ્લિક સ્કૂલમાં બોર્ડિંગ વિદ્યાર્થી તરીકે ધોરણ-૨ થી ધોરણ-૮ સુધી અભ્યાસ કર્યો
- (૪) ૨૦૧૩-૨૦૧૭ સુરતની વિવિધ શાળાઓમાં અભ્યાસ કરીને ધોરણ-૯ થી ધોરણ-૧૨ સુધીનું શિક્ષણ પૂર્ણ કર્યું

અરજદારના ૨૦૦૧-૨૦૦૬ દરમિયાનના શિક્ષણને દર્શાવતા પ્રમાણપત્રની નકલ અહીં સાથે સંલગ્ન કરવામાં આવી છે અને તેને પરિશિષ્ટ P-૧/૧ (સંયુક્ત) તરીકે ચિહ્નિત કરવામાં આવી છે.

અરજદારના ૨૦૦૭-૨૦૧૩ દરમિયાનના શિક્ષણને દર્શાવતા પ્રમાણપત્રોની નકલો અહીં સાથે સંલગ્ન કરવામાં આવી છે અને તેને પરિશિષ્ટ P-૧/૨ (સંયુક્ત) તરીકે ચિહ્નિત કરવામાં આવી છે.

અરજદારના ૨૦૧૩-૨૦૧૭ દરમિયાનના શિક્ષણને દર્શાવતા પ્રમાણપત્રોની નકલો અહીં સાથે સંલગ્ન કરવામાં આવી છે અને તેને પરિશિષ્ટ P-૧/૩ (સંયુક્ત) તરીકે ચિહ્નિત કરવામાં આવી છે.

- પ) અરજદાર જણાવે છે કે જ્યારે તે શિરપુર ખાતે બોર્ડિંગ શાળામાં ગયો ત્યારે તેણે ધોરણ-૨ ફરીથી અભ્યાસ કર્યો હતો. અરજદાર વધુમાં જણાવે છે કે તેણે ધોરણ-૨ થી ધોરણ-૮ દરમિયાન મહારાષ્ટ્ર રાજ્યની ૩ બોર્ડિંગ શાળાઓમાં અભ્યાસ કર્યો હતો. તેમ છતાં, તેનો કાયમી નિવાસ હંમેશા સુરતમાં જ હતો અને તેના માતા-પિતા પણ સુરતમાં જ રહેતા હતા. ધોરણ-૯ થી ધોરણ-૧૨ દરમિયાન અરજદારે ગુજરાતમાં અભ્યાસ કર્યો છે અને ગુજરાતમાં જ નિવાસ કર્યો છે।
- ડ) અરજદાર જણાવે છે કે ગુજરાત રાજ્યએ રાજ્યમાં MBBS અને BDS અભ્યાસક્રમોમાં પ્રવેશનું નિયમન કરતી નિયમાવલી પ્રકાશિત કરી હતી. વર્તમાન વર્ષ માટે રાજ્ય સરકારે

નિયમોમાં સુધારો કરીને રાજ્ય ક્વોટામાં પ્રવેશ મેળવવા ઈચ્છતા વિદ્યાર્થીઓ માટે ગુજરાત રાજ્યનો કાયમી વસવાટ ધરાવવાની લાયકાત તરીકે કાયમી વસવાટ પ્રમાણપત્ર રજૂ કરવાનું પ્રાવધાન સમાવેશ કર્યું છે.

૭) અરજદાર જણાવે છે કે અરજદાર પાસે કાયમી વસવાટ પ્રમાણપત્ર હતું, જે તેના હિતમાં સક્ષમ સત્તાધિકારી એટલે કે મામલતદાર, સુરત દ્વારા જારી કરવામાં આવ્યું હતું. મામલતદાર, સુરત દ્વારા તા. 14/07/2017 ના રોજ જારી કરાયેલ કાયમી વસવાટ પ્રમાણપત્રની નકલ અહીં સાથે સંલગ્ન કરવામાં આવી છે અને તેને પરિશિષ્ટ P-૩ તરીકે ચિહ્નિત કરવામાં આવી છે.

૮) અરજદાર જણાવે છે કે અરજદારે શૈક્ષણિક વર્ષ ૨૦૧૭-૧૮ દરમિયાન પ્રવેશ પ્રક્રિયામાં ભાગ લીધો હતો. અરજદાર જણાવે છે કે ઉલ્લેખિત પ્રક્રિયામાં પણ અરજદારે ઉપરોક્ત પ્રમાણપત્ર રજૂ કરીને પ્રવેશ પ્રક્રિયામાં નોંધણી પ્રાપ્ત કરી હતી. જોકે, અરજદારે પોતાની પસંદગીની કોલેજમાં પ્રવેશ ન મળતા, અરજદારે પ્રવેશ લીધો નહોતો અને પ્રવેશ પ્રક્રિયામાં એક વર્ષનો વિરામ (ડ્રોપ) લીધો હતો.

૯) અરજદાર જણાવે છે કે અરજદારે વર્ષ ૨૦૧૮-૨૦૧૯ માટે લેવામાં આવેલ NEET પરીક્ષામાં ફરીથી હાજરી આપી હતી. અરજદારે રાજ્ય ક્વોટામાં ૨૯૬૬ ક્રમાંક પ્રાપ્ત કર્યો છે અને વર્તમાન શૈક્ષણિક વર્ષમાં પ્રવેશ મેળવવા માટે પાત્ર છે. NEET પરીક્ષામાં અરજદારનો ક્રમાંક દર્શાવતા રેન્ક પ્રમાણપત્રની નકલ અહીં સાથે સંલગ્ન કરવામાં આવી છે અને તેને પરિશિષ્ટ P-૪/૧ તરીકે ચિહ્નિત કરવામાં આવી છે.

રાજ્ય ક્વોટામાં તેના ક્રમાંકને દર્શાવતો દસ્તાવેજની નકલ અહીં સાથે સંલગ્ન કરવામાં આવી છે અને તેને પરિશિષ્ટ P-૪/૨ તરીકે ચિહ્નિત કરવામાં આવી છે.

૧૦) અરજદાર જણાવે છે કે અરજદારે પ્રવેશ પ્રક્રિયામાં ભાગ લીધો હતો અને પોતાની અરજને આધાર આપવા માટે તમામ દસ્તાવેજો રજૂ કર્યા હતા. અરજદારે વ્યાવસાયિક સ્નાતક સ્તરના તબીબી અભ્યાસક્રમ માટેની પ્રવેશ સમિતિ પાસેથી નોંધણી સ્વીકાર પત્રક (Registration Acknowledgement Slip) મેળવ્યું હતું. અરજદાર જણાવે છે કે પ્રતિવાદી સમિતી દ્વારા યોજાયેલ પ્રાયોગિક(MOCK)તબક્કામાં પ્રકાશિત યાદીમાં અરજદારનું નામ યોગ્ય રીતે દર્શાવવામાં આવ્યું હતું. તે મુજબ અરજદારે SIMER Medical College, સુરત ખાતે પ્રવેશ મેળવવાનો હતો.

સ્નાતક સ્તરના તબીબી અભ્યાસક્રમ માટેનું નોંધણી સ્વીકારની પર્હોચ (Registration

Acknowledgement Slip)ની નકલ અહીં સાથે સંલગ્ન કરવામાં આવી છે અને તેને પરિશિષ્ટ P-૫/૧ તરીકે ચિહ્નિત કરવામાં આવી છે.

વ્યાવસાયિક સ્નાતક સ્તરના તબીબી શૈક્ષણિક અભ્યાસક્રમ માટેની પ્રવેશ સમિતી દ્વારા જારી કરાયેલ ક્રમાંકવાર પ્રાયોગિક તબક્કાની ફાળવણી યાદીની નકલ અહીં સાથે સંલગ્ન કરવામાં આવી છે અને તેને પરિશિષ્ટ P-૫/૨ તરીકે ચિહ્નિત કરવામાં આવી છે.

૧૧) અરજદાર જણાવે છે કે પ્રવેશના પ્રથમ તબક્કામાં અરજદાર પોતાની પસંદગી મુજબ ભરેલા વિકલ્પમાં પ્રવેશ મેળવી શક્યો નહોતો. તેથી અરજદાર માર્ગદર્શનના બીજા તબક્કાની રાહ જોઈ રહ્યો હતો.

૧૨) અરજદાર જણાવે છે કે માર્ગદર્શનનો બીજો તબક્કો શરૂ થયો છે અને અંતિમ પસંદગી ભરવાની પ્રક્રિયા પૂર્ણ થઈ ગઈ છે તેમજ બેઠક ફાળવણીનું પ્રદર્શન તા. 11.08.2018 ના રોજ થવાનું છે. અરજદાર વધુમાં જણાવે છે કે આ દરમિયાન ઉમેદવારો દ્વારા રજૂ કરાયેલા કાયમી વસવાટના પ્રમાણપત્રોની ચકાસણી માટે પ્રક્રિયા હાથ ધરવામાં આવી હતી. અરજદારે આ પ્રક્રિયામાં ભાગ લીધો હતો અને સ્થાનિક સિવિલ સેન્ટર ખાતે સંબંધિત સત્તાધિકારી સમક્ષ હાજર રહીને તેના હિતમાં જારી કરાયેલા કાયમી વસવાટના પ્રમાણપત્રની ચકાસણી માટે તમામ દસ્તાવેજો રજૂ કર્યા હતા.

માર્ગદર્શનના બીજા તબક્કાના સમયપત્રકની નકલ અહીં સાથે સંલગ્ન કરવામાં આવી છે અને તેને પરિશિષ્ટ P-૬ તરીકે ચિહ્નિત કરવામાં આવી છે.

૧૩) અરજદાર જણાવે છે કે તા. 10 ઓગસ્ટ, 2018 ના રોજ પ્રતિવાદી સમિતી દ્વારા એક યાદી પ્રકાશિત કરવામાં આવી છે. ઉલ્લેખિત યાદીનું શીર્ષક “તબક્કા-II દરમિયાન કાયમી વસવાટ પ્રમાણપત્રને કાયમી વસવાટ પ્રમાણપત્ર ચકાસણી સમિતી દ્વારા નકારવામાં આવેલા વિદ્યાર્થીઓની યાદી” છે. પસંદગી ભરવાની પ્રક્રિયા હાથ ધરવામાં આવી હતી અને અરજદારે પોતાની પસંદગીઓ આપી હતી, પરંતુ હવે જ્યારે અરજદાર વેબ સાઈટમાં પ્રવેશ કરવાનો પ્રયાસ કરે છે ત્યારે “કાયમી વસવાટ ચકાસણીના કારણે તમે નકારવામાં આવ્યા છો” એવું દર્શાવે છે, કારણ કે અરજદારનું નામ ઉપરોક્ત યાદીમાં સમાવેશ થયેલ હોવાનું જણાય છે.

બીજા તબક્કા માટે ભરેલી પસંદગીઓની નકલ અહીં સાથે સંલગ્ન કરવામાં આવી છે અને તેને પરિશિષ્ટ P-૭/૧ તરીકે ચિહ્નિત કરવામાં આવી છે.

“કાયમી વસવાટ પ્રમાણપત્ર” કાયમી વસવાટ પ્રમાણપત્ર ચકાસણી સમિતી દ્વારા

તબક્કો-II દરમિયાન નકારવામાં આવેલા વિદ્યાર્થીઓની યાદીની નકલ અહીં સાથે સંલગ્ન કરવામાં આવી છે અને તેને પરિશિષ્ટ P-૭/૨ તરીકે ચિહ્નિત કરવામાં આવી છે.

પસંદગી ભરવાની પ્રક્રિયામાં પ્રવેશ ન મળી શકવાના તથ્ય દર્શાવતા દસ્તાવેજની નકલ અહીં સાથે સંલગ્ન કરવામાં આવી છે અને તેને પરિશિષ્ટ P-૭/૩ તરીકે ચિહ્નિત કરવામાં આવી છે.

૧૪) અરજદાર જણાવે છે કે અરજદારના હિતમાં જારી કરાયેલ કાયમી વસવાટ પ્રમાણપત્રને પરત ખેંચવા અંગેનો કોઈ નિર્ણય અરજદારને મળ્યો નથી તેમજ ઉપરોક્ત યાદીમાં તેના નામનો સમાવેશ કરવા માટેના કોઈ કારણ દર્શાવતો નિર્ણય પણ પ્રાપ્ત થયો નથી.

૧૫) અરજદાર જણાવે છે કે તે ગુજરાત રાજ્યનો કાયમી નિવાસી છે અને તેણે પોતાની પૂર્વ-પ્રાથમિક, ઉચ્ચ પ્રાથમિક, માધ્યમિક અને ઉચ્ચતર માધ્યમિક શિક્ષણ ગુજરાત રાજ્યમાં પૂર્ણ કર્યું છે. માત્ર ૭ વર્ષના સમયગાળા માટે અરજદારે મહારાષ્ટ્ર રાજ્યની શાળામાં ધોરણ-૨ થી ધોરણ-૮ સુધી અભ્યાસ કર્યો હતો. તેથી અરજદાર તેના હિતમાં કાયમી વસવાટ પ્રમાણપત્ર જારી થવા માટે પાત્ર છે.

આ મુજબ અરજદારના હિતમાં કાયમી વસવાટ પ્રમાણપત્ર જારી કરવામાં આવ્યું છે. અરજદારને ગુજરાત રાજ્યનો કાયમી વસવાટ ધરાવતો ન ગણવાની તથા તેને અપાત્ર ઉમેદવારોની યાદીમાં સમાવેશ કરવાની પ્રતિવાદીની કાર્યવાહી ગેરકાનૂની છે.”

૭.૧ અરજમાં દર્શાવેલ વિગતો મુજબ, ખાસ કરીને પરા-૪ માં દર્શાવેલ નિવેદન પરથી એવું જણાય છે કે અરજદારનો જન્મ (ઓગસ્ટ ૧૯૯૮) મહારાષ્ટ્ર રાજ્યના જલગાંવ ખાતે થયા બાદ, અરજદાર ૧૯૯૮-૯૯ થી ૨૦૦૬ સુધી સતત ગુજરાત રાજ્યમાં રહ્યો હતો. ઉલ્લેખિત સમયગાળા દરમિયાન અરજદાર સુરતમાં રહ્યો હતો અને બાળ શાળા થી ધોરણ-૨ સુધી અભ્યાસ કર્યો હતો.

૭.૨ અરજદારના જણાવ્યા મુજબ, ત્યારબાદ એટલે કે ૨૦૦૬ પછી અરજદાર મહારાષ્ટ્ર રાજ્યના શિરપુર ખાતે “બોર્ડિંગ વિદ્યાર્થી” તરીકે રહ્યો હતો અને ત્યાં તેણે ૨૦૦૬ થી ૨૦૧૩ દરમિયાન ધોરણ-૨ થી ધોરણ-૮ સુધી અભ્યાસ કર્યો હતો અને ૨૦૧૩ માં અરજદારે સુરતમાં ધોરણ-૯ માં પ્રવેશ મેળવ્યો હતો અને ૨૦૧૩ થી ૨૦૧૭ દરમિયાન સુરતમાં

ધોરણ-૯ થી ધોરણ-૧૨ સુધી અભ્યાસ કર્યો હતો.

૭.૩ ગુજરાત રાજ્યમાં ધોરણ-૧૧ અને ધોરણ-૧૨નું શિક્ષણ પૂર્ણ કર્યા બાદ અરજદારે ગુજરાત રાજ્યમાં તબીબી કોલેજમાં પ્રવેશ માટે અરજી રજૂ કરી હતી.

૮. આગળ વધતા પહેલા નોંધવું જરૂરી અને સંબંધિત છે કે વર્ષ ૨૦૧૭માં અરજદારની વિનંતી/અરજીના અનુસંધાને સક્ષમ સત્તાધિકારીએ અરજદારના હિતમાં કાયમી વસવાટ પ્રમાણપત્ર જારી કર્યું હતું, જેમાં સત્તાધિકારીએ પ્રમાણિત કર્યું હતું કે અરજદાર “સુરત જિલ્લાના ઉધના તાલુકામાં ૧૦ વર્ષ સુધી નિવાસ કરીને ગુજરાત રાજ્યનો કાયમી વસવાટ ધરાવે છે”.

ઉલ્લેખિત પ્રમાણપત્રનો સંબંધિત ભાગ નીચે મુજબ છે:

“ગુજરાત સરકાર – કાયમી વસવાટ પ્રમાણપત્ર

(ગુજરાત રાજ્યના અધિકારીઓ દ્વારા આ પ્રમાણપત્ર આપવામાં આવ્યું છે)

નીચે દર્શાવેલ પુરાવાઓ રજૂ કર્યા બાદ

આ દ્વારા પ્રમાણિત કરવામાં આવે છે કે શ્રી મિતેશ સોમનાથ મરાઠેનો જન્મ ૨૮ જૂન, ૧૯૯૮ના રોજ ભારતના મહારાષ્ટ્ર રાજ્યમાં થયો હતો અને તેઓ સુરત જિલ્લાના ઉધના તાલુકામાં ૧૦ વર્ષ નિવાસ કરીને ગુજરાત રાજ્યના કાયમી વસવાટ ધરાવે છે. આ પ્રમાણપત્ર અરજદાર દ્વારા રજૂ કરાયેલા નીચે મુજબના પુરાવાઓના આધારે જારી કરવામાં આવે છે.

સત્તાધિકારીનું નામ:: મહારાષ્ટ્ર સરકાર, પ્રમાણપત્ર ક્રમાંક:: ૯૮૧

૧. જન્મ પ્રમાણપત્રની ખરી નકલ
૨. શાળા છોડ્યાનું પ્રમાણપત્રની ખરી નકલ
૩. રેશન કાર્ડ
૪. વીજળી બિલની ખરી નકલ
૫. ઘરપેરા બિલની ખરી નકલ
૬. પોલીસ સબ ઈન્સ્પેક્ટર દ્વારા પ્રમાણપત્ર

કચેરીની મહોર: મામલતદાર કચેરી, સુરત શહેર, ઉધના વિસ્તાર

૮.૧ ઉક્ત પ્રમાણપત્રના આધારે જ અરજદારે તબીબી કોલેજમાં પ્રવેશ માટે પોતાની અરજી રજૂ કરી હતી.

૮.૨ તબીબી કોલેજ માટેની તપાસ અને પ્રવેશ પ્રક્રિયા ચાલુ હતી ત્યારે કેટલીક અરજીઓ ઉચ્ચ ન્યાયાલય માં દાખલ કરવામાં આવી અને તે અરજીઓમાં અરજદારોએ કરેલ આક્ષેપો અને રજૂઆતોને આધારે અદાલતને એવું માનવામાં આવ્યું કે કાયમી વસવાટ પ્રમાણપત્ર જારી કરતી વખતે કેટલીક અનિયમિતતાઓ થઈ રહી છે. પરિણામે, અદાલતે કેટલીક દિશાનિર્દેશો આપ્યા, જેમાં સત્તાધિકારીઓ દ્વારા જારી કરાયેલા દરેક કાયમી વસવાટ પ્રમાણપત્રની તપાસ કરવાની દિશા પણ સામેલ હતી. આ દિશાનિર્દેશોના પાલન માટે રાજ્ય સરકારે જિલ્લા સમિતિઓની રચના કરી અને દરેક કાયમી વસવાટ પ્રમાણપત્રની તપાસ કરવાનો કાર્ય તે સમિતિઓને સોંપ્યો.

૮.૩ આ તબક્કે નોંધવાનું પ્રાસંગિક છે કે સાવાવાળાઓ ના જણાવ્યા મુજબ, ગુજરાત વ્યાવસાયિક તબીબી શીક્ષાનો અભ્યાસક્રમ (પુર્વ -સ્નાતક અભ્યાસક્રમમાં પ્રવેશના નિયમો) નિયમો, ૨૦૧૭ તથા તેમાં થયેલા અનુસંધાન સુધારાઓના પ્રકાશમાં, કાયમી વસવાટ પ્રમાણપત્રની આવશ્યકતા નિર્ધારિત કરવામાં આવી છે અને તે પ્રમાણપત્ર રજૂ કરવું અરજીને સંપૂર્ણ ગણવા તેમજ પાત્રતા નક્કી કરવા માટેની આવશ્યકતાઓમાંથી એક છે.

૮.૪ સાવાવાળાઓ ના જણાવ્યા મુજબ, અદાલતે અન્ય અરજીઓના સમૂહમાં આપેલા આદેશોને ધ્યાનમાં રાખીને, જેના કારણે સાવાવાળાઓ ને કાયમી વસવાટ પ્રમાણપત્રોની તપાસ કરવાની ફરજ પડી, અરજદારના પક્ષમાં જારી કરાયેલ પ્રમાણપત્ર પણ તપાસ પ્રક્રિયામાં સામેલ કરવામાં આવ્યું હતું.

૮.૫ અરજદારનો દાવો છે કે પ્રક્રિયા/સુનાવણી અંગેની કોઈ વ્યક્તિગત નોટિસ અથવા જાણકારી તેને આપવામાં આવી નહોતી અને તેની કોઈ જાણ કર્યા વિના પ્રમાણપત્ર રદ કરવામાં આવ્યું હતું. અરજદારના વકીલનું કહેવું છે કે વર્ષ ૨૦૧૭માં જારી કરાયેલ પ્રમાણપત્ર રદ કરવાનો આદેશ હજુ સુધી અરજદારને આપવામાં આવ્યો નથી અને તેને આ નિર્ણય અંગે માહિતી એડમિશન કમિટીની વેબસાઈટ પર મુકવામાં આવેલી

કોઈ સૂચના/જાણકારી પરથી મળી હતી.

૮.૬ શાસન પક્ષના વકીલે (જી.પી.) આ આક્ષેપનો ઇનકાર કર્યો.

૮.૭ જે હોય તે હોય, હાલની અરજ માટે પ્રાસંગિક હકીકત એ છે કે વર્ષ ૨૦૧૭માં અરજદારના પક્ષમાં જારી કરાયેલ પ્રમાણપત્ર હવે ૨૬ થઈ ચૂક્યું છે.

૮.૮ પરિણામે, ગુજરાત પ્રોફેશનલ તબીબી એજ્યુકેશન કોર્સ (અંડરગ્રેજ્યુએટ કોર્સમાં પ્રવેશના નિયમન) નિયમો, ૨૦૧૭ તથા ૨૦૧૮ના સુધારાઓને ધ્યાનમાં રાખીને, અરજદારને કાયમી વસવાટ પ્રમાણપત્ર રજૂ કરવાની ફરજ છે.

૮.૯ આ પરિસ્થિતિમાં અરજદારે સત્તાધિકારી સમક્ષ અરજી/વિનંતી કરી તેમજ ગૃહ વિભાગ સમક્ષ પ્રતિનિધિત્વ પણ કર્યું કે તેને ગુજરાત રાજ્યનો કાયમી વસવાટ ગણવામાં આવે અને તેના પક્ષમાં કાયમી વસવાટ પ્રમાણપત્ર જારી કરવામાં આવે.

૮.૧૦ ઉક્ત વિનંતી કલેક્ટરે તા. ૨૦.૦૮.૨૦૧૮ના પોતાના આદેશ દ્વારા નામંજૂર કરી. ઉપરાંત, ગૃહ વિભાગે પણ અરજદારની વિનંતી નામંજૂર કરી (કલેક્ટરના આદેશની પુષ્ટિ કરી) અને તે માટે સમાન તારીખે અલગ આદેશ પસાર કર્યો.

૮.૧૧ શાસન પક્ષના વકીલે તા. ૨૦.૦૮.૨૦૧૮ના રોજ આ આદેશોને નોંધમાં મૂક્યા અને અરજદારને જાણ કરી તેમજ અદાલતના ધ્યાન પર પણ લાવ્યું કે અરજદારની કાયમી વસવાટ પ્રમાણપત્ર માટેની વિનંતી બંને સત્તાધિકારીઓ દ્વારા નામંજૂર કરવામાં આવી છે. આ નિર્ણય (આદેશો) જ હાલના વિવાદનું કારણ છે અને આ અરજનું કારણ પણ છે. અરજદાર આ આદેશોથી અસંતોષ ધરાવે છે.

૯. ઉક્ત ૨ આદેશોમાંથી એવું જણાય છે કે અરજદારની સ્થાયી નિવાસ પ્રમાણપત્ર મેળવવા સંબંધિત વિનંતી અંગે વિચારણા અને નિર્ણય લેતી સત્તાઓ (જિલ્લાધિકારી તથા ગૃહ વિભાગ) એ ઉપ સચિવ દ્વારા તા. ૮-૬-૧૯૮૮ના રોજ તમામ જિલ્લા દંડાધિકારીઓને

(મેજસ્ટ્રેટ) (અમદાવાદ સિવાય) સંબોધિત કરવામાં આવેલ પત્રવ્યવહારને ધ્યાનમાં લીધો હતો અને તેના પર આધાર રાખ્યો હતો.

૯.૧ ઉક્ત પત્રવ્યવહાર દ્વારા સરકારે તમામ દંડાધિકારીઓને (મેજસ્ટ્રેટ) એવું સૂચન કર્યું હતું કે સ્થાયી નિવાસ પ્રમાણપત્ર જારી કરવાની પ્રક્રિયામાં મુખ્ય શરત તરીકે સતત ૧૦ વર્ષનો નિવાસ ધ્યાનમાં લેવો અને અન્ય જરૂરી શરતો ઉપરાંત માત્ર તે જ વ્યક્તિઓના હિતમાં પ્રમાણપત્ર જારી કરવું જેમણે આ શરત પૂર્ણ કરી હોય, જ્યારે આ શરત/આવશ્યકતા નિયમોમાં નિર્ધારિત નથી.

૯.૨ ઉક્ત આદેશોમાંથી એ પણ સ્પષ્ટ થાય છે કે અરજદારની વિનંતી માત્ર એક જ આધાર પર નામંજૂર કરવામાં આવી છે, એટલે કે અરજદાર તા. ૮-૬-૧૯૮૯ના પત્રવ્યવહારમાં દર્શાવેલ ૧૦ વર્ષના સતત નિવાસની શરત (અર્થાત્ ગુજરાત રાજ્યમાં સતત નિવાસ) પૂર્ણ કરતો નથી. અરજદાર આ નિર્ણયથી વ્યથિત છે.

૧૦. અરજદાર તરફથી હાજર રહેલા વિદ્વાન વકીલ શ્રી જોશીએ રજૂઆત કરી કે અરજદારની વિનંતી નામંજૂર કરવાનો નિર્ણય (તા. ૨૦-૮-૨૦૧૮નો આદેશ) મનસ્વી છે અને સ્વાભાવિક ન્યાયના સિદ્ધાંતોના ભંગરૂપ છે. તેમણે રજૂ કર્યું કે આ શરતને કોઈ કાયદાકીય આધાર નથી અને તેને મનસ્વી રીતે લાગુ કરી શકાય નહીં. તેમણે વધુમાં રજૂ કર્યું કે અરજદારના હિતમાં વર્ષ ૨૦૧૭માં જારી કરાયેલ પ્રમાણપત્રને પણ મનસ્વી રીતે રદ કરવામાં આવ્યું છે, તે અંગે અરજદારને કોઈ જાણ કરવામાં આવી નથી, રદ કરવાની કોઈ કારણ જણાવવામાં આવ્યું નથી, અરજદારને સાંભળવાની તક આપવામાં આવી નથી તેમજ આદેશ અને તેના આધાર અંગે કોઈ માહિતી આપવામાં આવી નથી.

તેમણે વધુમાં રજૂ કર્યું કે અન્યથા પણ અરજદાર ગુજરાતમાં ૧૦ વર્ષનો નિવાસ પૂર્ણ કરતો

નથી એવો નિર્ણય ગેરસમજ આધારિત છે, સંબંધિત તથ્યો પર વિચાર કર્યા વિના લેવાયેલો છે અને મનસ્વી છે. અરજદારના વકીલે વધુમાં દલીલ કરી કે અરજદારના માતા-પિતા તેમજ અરજદાર પોતે ગુજરાત (સુરત ખાતે) સ્થાયી નિવાસ ધરાવે છે અને તેઓ અનેક વર્ષોથી, ઓછામાં ઓછું ૧૯૯૨થી, ગુજરાતના સ્થાયી રહેવાસી છે. તેમણે વધુમાં રજૂ કર્યું કે અરજદારના પિતા છેલ્લા ૭ વર્ષથી સુરત ખાતે એક કંપનીમાં કર્મચારી છે અને તેઓ સુરત મહાનગરપાલિકામાં કોર્પોરેટર તરીકે પણ કાર્યરત છે. આ અંગેની ચોક્કસ રજૂઆતો અરજીમાં કરવામાં આવી છે અને તે આધારે અરજદારના વકીલે રજૂ કર્યું કે ઉપલબ્ધ તથ્યો તથા દસ્તાવેજોને ધ્યાનમાં લીધા વિના અરજદારને ગુજરાત રાજ્યનો સ્થાયી નિવાસી માનવાનો ઇનકાર કરવો અયોગ્ય, મનસ્વી અને સત્તાધિકારીઓ પાસે ઉપલબ્ધ તથ્યો તથા સામગ્રીના વિરુદ્ધ છે.

અરજદાર તરફથી હાજર રહેલા વિદ્વાન વકીલે રજૂ કર્યું કે પ્રતિસાદીઓને અરજદારને ગુજરાત રાજ્યનો **સ્થાયી નિવાસી** ગણવા માટે દિશા આપવી જોઈએ અને તે મુજબ અરજદારને ગુજરાત રાજ્યમાં તબીબી મહાવિદ્યાલયમાં પ્રવેશ માટે પાત્ર ગણવો જોઈએ. અરજદારના વિદ્વાન વકીલ શ્રી જોશીએ વધુમાં રજૂ કર્યું કે ઉક્ત પત્રવ્યવહાર (જેને વિદ્વાન સરકારી વકીલ રાજ્યની નીતિ તરીકે દર્શાવે છે) મનસ્વી છે અને ભારતના બંધારણના કલમ ૧૪નો ભંગ કરે છે, તેથી તે અમાન્ય છે.

૧૦.૧ વિપરીત રીતે, વિદ્વાન સરકારી વકીલ તથા વિદ્વાન સહાયક સરકારી વકીલે રજૂ કર્યું કે **સ્થાયી નિવાસ પ્રમાણપત્ર**ની આવશ્યકતા ગુજરાત વ્યાવસાયિક તબીબી શિક્ષણ અભ્યાસક્રમ (સ્નાતક સ્તરના અભ્યાસક્રમોમાં પ્રવેશનું નિયમન) નિયમો, ૨૦૧૭ તથા ૨૦૧૮ના સુધારાઓ દ્વારા નિર્ધારિત કરવામાં આવી છે. આ જોગવાઈઓ તથા નિયમો પર વિભાગીય પીઠ દ્વારા અરજીઓના સમૂહમાં, એટલે કે વિશેષ નાગરિક અરજી ક્રમાંક ૮૫૯૦/૨૦૧૮ તથા સંબંધિત અરજીઓમાં વિચારણા કરવામાં આવી હતી અને તા. ૨૫-૬-૨૦૧૮ના નિર્ણય દ્વારા તબીબી મહાવિદ્યાલયમાં પ્રવેશ મેળવવા ઈચ્છુક

અરજદારો માટે ગુજરાત રાજ્યના સ્થાયી નિવાસી હોવાની આવશ્યકતાને મંજૂરી આપવામાં આવી હતી.

વિદ્વાન સરકારી વકીલ તથા વિદ્વાન સહાયક સરકારી વકીલના મતે, આ આવશ્યકતાને અવગણવામાં અથવા ઉપેક્ષિત કરવામાં આવી શકતી નથી અને અરજદારે આ શરત પૂર્ણ કરવી જરૂરી છે. તા. ૨૦-૬-૨૦૧૮ના કલેક્ટર તથા ગૃહ વિભાગ દ્વારા પસાર કરાયેલા આદેશને સમર્થન આપવા માટે તેમણે ઉપરોક્ત તા. ૮-૬-૧૯૮૯ના પત્રવ્યવહાર પર આધાર રાખ્યો અને રજૂ કર્યું કે તે સૂચન મુજબ, જે વ્યક્તિ સ્થાયી નિવાસ પ્રમાણપત્ર મેળવવા માંગે છે તેણે સત્તાધિકારીને સંતોષ થાય તે રીતે ગુજરાત રાજ્યમાં સતત ૧૦ વર્ષના નિવાસનો પુરાવો આપવો જરૂરી છે.

વિદ્વાન સરકારી વકીલ તથા વિદ્વાન સહાયક સરકારી વકીલના મતે અરજદાર આ શરત પૂર્ણ કરતો નથી અને તેથી તે ગુજરાત રાજ્યમાં તબીબી મહાવિદ્યાલયમાં પ્રવેશ માટે પાત્ર નથી. આ દલીલને સમર્થન આપવા માટે પ્રતિસાદીઓએ આ હકીકતો પર આધાર રાખ્યો કે અરજદારનો જન્મ ગુજરાત રાજ્યમાં થયો નથી અને તેણે ગુજરાતમાં સતત ૧૦ વર્ષ નિવાસ કર્યો નથી. તેથી, અરજદારને જન્મ આધારિત કે પસંદગી આધારિત રીતે ગુજરાતનો સ્થાયી નિવાસી માનવામાં આવી શકતો નથી, કારણ કે પસંદગી આધારિત સ્થાયી નિવાસી ગણાવવા માટે ૧૦ વર્ષના સતત નિવાસની શરત પૂર્ણ કરવી જરૂરી છે, જે અરજદાર પૂર્ણ કરતો નથી.

આ દલીલને વધુ સમર્થન આપવા માટે એવું પણ જણાવવામાં આવ્યું કે અરજદાર વર્ષ ૨૦૦૬થી ૨૦૧૩ દરમિયાન ગુજરાત રાજ્યમાં નિવાસ કર્યો નહોતો. આવા આધાર પર વિદ્વાન સરકારી વકીલ તથા વિદ્વાન સહાયક સરકારી વકીલે પ્રતિસાદીઓના નિર્ણયને યોગ્ય ઠેરવવાનો પ્રયાસ કર્યો.

૧૧. હું રેકૉર્ડ પર ઉપલબ્ધ સંબંધિત સામગ્રી, પરસ્પર રજૂઆતો તથા સુરત શહેરના પ્રાંત અધિકારી દ્વારા તા. ૨૨-૮-૨૦૧૮ના રોજ કરવામાં આવેલા શપથપત્રને વિચારમાં લીધા

છે.

૧૨. અરજદારને સંબંધિત તથ્યો નીચે મુજબ છે:

- (ક) અરજદારનો જન્મસ્થળ મહારાષ્ટ્ર રાજ્યના જલગાંવ ખાતે છે.
- (ખ) અરજદારની જન્મતારીખ ૨૮-૮-૧૯૯૮ છે.
- (ગ) જલગાંવ ખાતે જન્મ પછી અરજદાર પોતાની માતા સાથે વર્ષ ૧૯૯૮-૯૯ દરમિયાન સુરત પરત આવ્યો અને વર્ષ ૧૯૯૮-૯૯થી ૨૦૦૬ સુધી સુરતમાં રહ્યો.
- (ઘ) આ સમયગાળા દરમિયાન તેણે સુરતની શાળાઓમાં પૂર્વપ્રાથમિકથી ધોરણ ૨ સુધીનું શિક્ષણ મેળવ્યું.
- (ચ) વર્ષ ૨૦૦૬થી ૨૦૧૩ દરમિયાન તેણે મહારાષ્ટ્ર રાજ્યના શિરપુર ખાતે રહેણાંક વિદ્યાર્થી તરીકે અભ્યાસ કર્યો.
- (છ) વર્ષ ૨૦૧૩થી ૨૦૧૭ દરમિયાન અરજદાર સુરતમાં રહ્યો અને ધોરણ ૯થી ધોરણ ૧૨ સુધીનું પૂર્વ-મહાવિદ્યાલય શિક્ષણ સુરતમાં પૂર્ણ કર્યું.
- (જ) અરજદારના જણાવ્યા મુજબ, ઉપરોક્ત સમગ્ર સમયગાળા એટલે કે વર્ષ ૧૯૯૮થી ૨૦૦૭ સુધી તેમજ વર્ષ ૨૦૦૬થી ૨૦૧૩ દરમિયાન જ્યારે તે શિરપુર (મહારાષ્ટ્ર) ખાતે રહેણાંક વિદ્યાર્થી તરીકે અભ્યાસ કરતો હતો, ત્યારે પણ તેના માતા-પિતા સુરતમાં જ નિવાસ કરતા હતા.
- (ઝ) અરજદારના જણાવ્યા મુજબ, તેના માતા-પિતા સમગ્ર સમયગાળા દરમિયાન સુરતમાં રહેતા હતા અને તેઓ સુરત ખાતે કાયમી નિવાસ ધરાવતા હતા.
- (ટ) અરજદારના વિદ્વાન વકીલે વધુમાં સ્પષ્ટ કર્યું કે વર્ષ ૨૦૦૬થી ૨૦૧૩ દરમિયાન જ્યારે અરજદાર શિરપુર ખાતે રહેણાંક વિદ્યાર્થી તરીકે અભ્યાસ કરતો હતો, ત્યારે તે રજાઓ દરમિયાન સુરત આવી પોતાના માતા-પિતા સાથે રહેતો હતો.
- (ઠ) ઉપરોક્ત સમગ્ર સમયગાળા એટલે કે વર્ષ ૧૯૯૮થી ૨૦૧૭ દરમિયાન અરજદારના પિતા સુરત ખાતે એક કંપનીમાં કર્મચારી તરીકે કાર્યરત હતા. અરજદારનો એવો પણ દાવો છે કે આ સમયગાળા દરમિયાન અંદાજે ૭ વર્ષ સુધી તેના પિતા સુરત મહાનગરપાલિકામાં સભ્ય તરીકે સેવા બજાવતા હતા.

૧૩. અરજદારના જણાવ્યા મુજબ, ઉપરોક્ત વિગતો પરથી સ્પષ્ટ થાય છે કે વર્ષ ૧૯૯૮-

૯૯થી ૨૦૧૭ દરમિયાન સમગ્ર સમયગાળા દરમિયાન તેનો તથા તેના માતા-પિતાનો કાયમી નિવાસ ગુજરાત રાજ્યના સુરત શહેરમાં જ હતો।

૧૪. અરજદારે અરજિના પરિષ્કેદ જ, ૧૫ અને ૧૬(ક) માં દર્શાવેલી વિગતોને પ્રતિસાદીઓએ તા. ૨૨-૮-૨૦૧૮ના જવાબી શપથપત્રમાં ન તો નકારી છે અને ન તો તેનો ઇનકાર કર્યો છે। નોંધનીય છે કે પ્રતિસાદીઓનું એવું પણ કોઈ પ્રકરણ નથી કે ઉપરોક્ત સમયગાળા, એટલે કે વર્ષ ૧૯૯૮-૯૯થી ૨૦૧૭ દરમિયાન અરજદારના માતા-પિતા ગુજરાત રાજ્યમાં નિવાસ કરતા નહોતા અથવા અરજદારનો કાયમી નિવાસ ગુજરાત રાજ્યમાં નહોતો.

૧૪.૧ આ અદાલત સમક્ષ ઉઠેલો મર્યાદિત મુદ્દો એ છે કે અરજદારના વિશિષ્ટ તથ્યોના પ્રકાશમાં વિદ્યાર્થીને ગુજરાત રાજ્યનો **સ્થાયી નિવાસી** માનવો કે નહીં। અન્ય શબ્દોમાં કહીએ તો વિચારણા માટે ઉદ્ભવતો પ્રશ્ન એ છે કે શું માત્ર થોડા વર્ષો માટે રાજ્યની બહાર અભ્યાસ કરવાથી, વિદ્યાર્થી પોતાના કાયમી નિવાસ ધરાવતા રાજ્યનો સ્થાયી નિવાસી તરીકેનો દરજ્જો ગુમાવી દે છે?

૧૪.૨ આ અદાલતના મત મુજબ, તેનો જવાબ નકારાત્મક રહેશે।

૧૪.૩ સમયની અછતને કારણે આદેશનું વધુ ઉચ્ચારણ આવતીકાલે, એટલે કે તા. ૨૪-૮-૨૦૧૮ સુધી મુલતવી રાખવામાં આવે છે।

૨૪-૦૮-૨૦૧૮

૧૫. અરજદારનો દાવો કે તેને ગુજરાત રાજ્યનો **સ્થાયી નિવાસી** માનવો જોઈએ તેવા દાવાને વિરોધ કરવા માટે, વિદ્વાન સરકારી વકીલ તથા વિદ્વાન સહાયક સરકારી વકીલે ગુજરાત વ્યાવસાયિક તબીબી શિક્ષણ અભ્યાસક્રમ (સ્નાતક સ્તરના અભ્યાસક્રમોમાં પ્રવેશનું નિયમન) નિયમો, ૨૦૧૭ તથા ત્યારબાદ ૨૦૧૮માં થયેલા સુધારાઓ પર આધાર રાખ્યો હતો। વિદ્વાન

સરકારી વકીલ તથા વિદ્વાન સહાયક સરકારી વકીલે ખાસ કરીને નિયમ ૪ તથા તેમાં થયેલા સુધારાઓનો ઉદ્દેશ કર્યો હતો। ૨૦૧૭ના નિયમો હેઠળના નિયમ ૪નું મૂળ પ્રાવધાન નીચે મુજબ છે:

“૪. પ્રવેશ માટેની પાત્રતા: પ્રવેશ મેળવવા ઇચ્છુક ઉમેદવાર;

(૧) ભારતનો નાગરિક હોવો જોઈએ:

પરંતુ, જેમના માતા-પિતા મૂળ ભારતીય હોય અને જેમણે ભારતીય નાગરિકત્વ પ્રાપ્ત કર્યું ન હોય પરંતુ તે માટે અરજી કરી હોય, તેઓએ પરામર્શની તારીખ પહેલાં પ્રવેશ સમિતિ સમક્ષ આવી અરજી કર્યાનો પુરાવો રજૂ કરવો પડશે. આવા ઉમેદવારને તાત્કાલિક રીતે પ્રવેશ આપવામાં આવશે, શરતે કે તેઓ આગામી વર્ષના ૩૧ જુલાઈ સુધી ભારતીય નાગરિકત્વ પ્રાપ્ત થયાનું પ્રમાણપત્ર રજૂ કરશે; નહીં તો તેમનો તાત્કાલિક પ્રવેશ કોઈ સૂચના વિના રદ ગણાશે. આગળની જોગવાઈ મુજબ, બિન-નિવાસી ભારતીય માટેની બેઠકો પર પ્રવેશ માંગતા ઉમેદવાર ગેરનિવાસી ભારતીય હોવા જોઈએ અથવા ગેરનિવાસી ભારતીયના સંતાન અથવા વાર્ડ હોવા જોઈએ.”

૧૬. પછી તા. ૪-૫-૨૦૧૮ની જાહેર સૂચના દ્વારા, ઉપરોક્ત નિયમોમાં ગુજરાત વ્યાવસાયિક તબીબી શિક્ષણ અભ્યાસક્રમ (સ્નાતક સ્તરના અભ્યાસક્રમોમાં પ્રવેશનું નિયમન) નિયમો, ૨૦૧૭ (સુધારા) નિયમો, ૨૦૧૮ દ્વારા સુધારો કરવામાં આવ્યો। આ જોગવાઈઓ દ્વારા નીચે દર્શાવેલ સુધારો કરવામાં આવ્યો:

“૩. ઉક્ત નિયમોમાં, નિયમ ૪માં—

(i) ઉપનિયમ (૧) માં “ભારતનો નાગરિક હોવો જોઈએ” શબ્દોના સ્થાને “ભારતનો નાગરિક અથવા વિદેશસ્થિત ભારતીય નાગરિક હોવો જોઈએ” શબ્દો મૂકવામાં આવશે।

(ii) ઉપનિયમ (૧) પછી નીચે મુજબનો ઉપનિયમ ઉમેરવામાં આવશે, એટલે કે:

“(૧ A) ગુજરાત રાજ્યનો સ્થાયી નિવાસી હોવો જોઈએ।” (જોર આપવામાં આવ્યું છે)

(iii) _____

(iv) _____

(v) _____."

૧૬.૧ આ રીતે, ઉપરોક્ત સુધારા દ્વારા ઉમેદવાર (વિદ્યાર્થી) ગુજરાત રાજ્યનો સ્થાયી નિવાસી હોવો જોઈએ એવી શરત/આવશ્યકતા રજૂ કરવામાં આવી.

૧૬.૨ ઉક્ત જોગવાઈનું સાદા વાંચનથી સ્પષ્ટ થાય છે કે તેમાં માત્ર એટલું જ નક્કી કરવામાં આવ્યું છે કે ઉમેદવાર/વિદ્યાર્થી "ગુજરાત રાજ્યનો સ્થાયી નિવાસી" હોવો જોઈએ, પરંતુ આ નિયમમાં "સ્થાયી નિવાસ" અથવા "ગુજરાત રાજ્યનો સ્થાયી નિવાસી" શબ્દોની વ્યાખ્યા આપવા આવેલી નથી અને કોણ "ગુજરાત રાજ્યનો સ્થાયી નિવાસી" ગણાશે તેની કોઈ સ્પષ્ટતા પણ કરવામાં આવેલી નથી.

૧૬.૩ મહત્વપૂર્ણ અને નોંધપાત્ર બાબત એ છે કે આ નિયમમાં એવું ક્યાંય નિર્ધારિત કરવામાં આવ્યું નથી કે માત્ર તે જ ઉમેદવારો/વિદ્યાર્થીઓ, જેઓ અરજી કરતી વેળાએ ગુજરાત રાજ્યમાં "ન્યૂનતમ ૧૦ વર્ષનો સતત નિવાસ" સાબિત કરે, તેઓને જ "ગુજરાત રાજ્યના સ્થાયી નિવાસી" ગણવામાં આવશે. ઉક્ત જોગવાઈઓના આધારે, વિદ્વાન સરકારી વકીલ તથા વિદ્વાન સહાયક સરકારી વકીલ દલીલ કરે છે કે સ્થાયી નિવાસની આવશ્યકતા આ નિયમો દ્વારા નિર્ધારિત કરવામાં આવી છે અને તેથી ગુજરાત રાજ્યમાં તબીબી મહાવિદ્યાલયમાં પ્રવેશ માંગતો ઉમેદવાર/વિદ્યાર્થી ગુજરાત રાજ્યનો સ્થાયી નિવાસી હોવો જરૂરી છે.

૧૬.૪ એવો પણ દાવો કરવામાં આવે છે કે આ આવશ્યકતા નિયમો દ્વારા નિર્ધારિત અને પ્રદાન કરવામાં આવી છે, અને તેથી સ્થાયી નિવાસને આવશ્યકતા તરીકે નિર્ધારિત કરતો કોઈ નિયમ નથી એવી દલીલ અયોગ્ય છે.

૧૬.૫ આ પણ દાવો કરવામાં આવે છે કે ઉપરોક્ત જોગવાઈઓ/સુધારાની કાયદેસરતા અને યોગ્યતા અંગે વિભાગીય પીઠ દ્વારા વિશેષ નાગરિક અરજી ક્રમાંક ૮૫૯૦/૨૦૧૮ તથા

સંબંધિત કેસોમાં વિચારણા કરવામાં આવી છે.

૧૬.૬ વર્તમાન મામલે, માનનીય વિભાગીય પીઠ ના નિર્ણયના પ્રકાશમાં, આ બાબત સ્વીકારવી જોઈએ અને આ અદાલતે એ આધારે આગળ વધવું જોઈએ કે ઉમેદવાર/વિદ્યાર્થી ગુજરાત રાજ્યનો **સ્થાયી નિવાસી** હોવો જરૂરી છે। તેમ છતાં, સ્થાયી નિવાસ સંબંધિત અન્ય કોઈ શરતો અથવા આ મુદ્દો નક્કી કરવા માટેના માપદંડો, જેમ કે અરજદાર ગુજરાત રાજ્યનો સ્થાયી નિવાસી છે કે નહીં, તે બાબતે આ નિયમોમાં કોઈ જોગવાઈ કરવામાં આવી નથી — આ હકીકત અવગણવામાં આવી શકતી નથી.

૧૭. હવે, તેથી, જો અરજદારનો કેસ ઉપરોક્ત સુધારેલ જોગવાઈના પ્રકાશમાં પણ વિચારવામાં આવે, તો પણ સ્પષ્ટ થાય છે કે અરજદારે પોતે ગુજરાત રાજ્યનો **સ્થાયી નિવાસી** છે તે સ્થાપિત કરવું આવશ્યક છે.

૭.૧ પરંતુ આ નિયમમાં પણ એવું ક્યાંય નિર્ધારિત કરવામાં આવ્યું નથી કે વિદ્યાર્થીએ ગુજરાત રાજ્યમાં ઓછામાં ઓછા ૧૦ વર્ષનો સતત નિવાસ સાબિત કરવો જરૂરી છે। જ્યારે આ જોગવાઈ એ શરત નિર્ધારિત કરે છે કે તબીબી મહાવિદ્યાલયમાં પ્રવેશ માંગતો વિદ્યાર્થી ગુજરાત રાજ્યનો સ્થાયી નિવાસી હોવો જોઈએ, ત્યારે આ નિયમમાં “ગુજરાત રાજ્યનો સ્થાયી નિવાસી” તરીકેનો દરજ્જો મેળવવા માટે કોઈ અન્ય, વધારાની કે વધુ શરતો નિર્ધારિત કરવામાં આવેલી નથી.

૧૭.૨ નિયમોમાં માત્ર એટલું જ નિર્ધારિત કરવામાં આવ્યું છે કે ઉમેદવાર/વિદ્યાર્થી ગુજરાત રાજ્યનો સ્થાયી નિવાસી હોવો જોઈએ। નિયમોમાં નિર્ધારિત ન કરવામાં આવેલી કોઈ વધારાની શરત લાગુ કરીને સ્થાયી નિવાસ પ્રમાણપત્ર માટેની અરજી નામંજૂર કરી શકાતી નથી। નિયમોમાં રહેલ ખામી, એટલે કે નિયમ ૪ હેઠળ “સ્થાયી નિવાસ” કેવી રીતે નક્કી કરવો તેની જોગવાઈનો અભાવ, આવી સૂચનાઓ દ્વારા પૂરી કરી શકાતી નથી.

૧૭.૩ જ્યારે નિયમોમાં કોઈ વધારાની આવશ્યકતા નિર્ધારિત કરવામાં આવી નથી, ત્યારે રાજ્ય

દ્વારા પત્ર અથવા પરિપત્ર મારફતે એવી આવશ્યકતા રજૂ કરી શકાતી નથી। પ્રતિસાદીઓ આવી શરતો લાગુ કરી શકતા નથી અથવા અમલમાં મૂકી શકતા નથી, જે નિયમોમાં નિર્ધારિત નથી.

૧૭.૪ તેમ છતાં, વર્તમાન કેસના તથ્યોને ધ્યાનમાં રાખીને, આ અદાલત અરજદારના કેસની તપાસ ઉપરોક્ત સૂચનાના આધારે પણ કરશે, એટલે કે આ અનુમાન પર કે આ સૂચના લાગુ પડે છે અને અમલમાં મૂકી શકાય તેવી છે.

૧૮. વિદ્વાન સરકારી વકીલ તથા વિદ્વાન સહાયક સરકારી વકીલે તા. ૮-૬-૧૯૮૯ના પત્રવ્યવહાર (સામાન્ય વહીવટ વિભાગના ઉપ સચિવ દ્વારા જિલ્લા દંડાધિકારીઓને મોકલાયેલ) પર આધાર રાખ્યો હતો.

૧૮.૧ ઉપરોક્ત પત્રવ્યવહાર દ્વારા સ્થાયી નિવાસ પ્રમાણપત્ર જારી કરવા અંગે સૂચનાઓ આપવામાં આવી હતી, જેમાં અરજદાર ગુજરાત રાજ્યનો સ્થાયી નિવાસી છે કે નહીં તે નિર્ધારિત કરતી વખતે, અરજદારે અરજી કરતી વેળાએ ગુજરાત રાજ્યમાં સતત ૧૦ વર્ષનો નિવાસ કર્યો હોવો જોઈએ તેવી શરત રજૂ કરવામાં આવી હતી.

ઉક્ત પત્રવ્યવહાર નીચે મુજબ છે:

“પ્રતિ,
બધા જિલ્લા દંડાધિકારીઓ (અમદાવાદ સિવાય)
પોલીસ કમિશનર, અમદાવાદ.

વિષય: સ્થાયી નિવાસ પ્રમાણપત્ર જારી કરવા બાબત

શ્રીમાન,

મને ઉપરોક્ત વિષય સંદર્ભે આ વિભાગના સમાન ક્રમાંકના તા. ૧૧ જાન્યુઆરી, ૧૯૮૯ના પત્રનો ઉલ્લેખ કરવાની સૂચના આપવામાં આવી છે અને જણાવવાનું છે કે સ્થાયી નિવાસ પ્રમાણપત્ર જારી કરવાની બાબત અત્યંત સંવેદનશીલ હોવાથી, આપને વિનંતી કરવામાં આવે છે કે આપના અધિકારક્ષેત્રમાં આવા પ્રમાણપત્રોની તપાસ તથા મંજૂરી આપતી વખતે વધુ સતર્કતા રાખશો.

આ બાબત પણ ખાતરી કરશો કે આવા પ્રમાણપત્રો જારી કરતી વખતે અરજદાર દ્વારા

અરજી કરતી વેળાએ ઓછામાં ઓછા ૧૦ વર્ષનો સતત નિવાસ ધ્યાનમાં લેવામાં આવે। સરકારના ધ્યાનમાં આવ્યું છે કે કેટલાક જિલ્લા દંડાધિકારીઓ ૧૦ વર્ષથી ઓછા નિવાસ હોવા છતાં પણ સ્થાયી નિવાસ પ્રમાણપત્રો જારી કરે છે, જે યોગ્ય નથી.

આ ઉપરાંત, તમામ સંબંધિતોને જાણ કરવામાં આવે છે કે સ્થાયી નિવાસ પ્રમાણપત્ર જારી કરવાની સત્તા માત્ર જિલ્લા દંડાધિકારીઓ (કલેક્ટર), તેમના દ્વારા સત્તાધિકૃત કાર્યકારી દંડાધિકારીઓ / મામલતદારો (અમદાવાદ શહેર સિવાય) તથા અમદાવાદ શહેર માટે વિશેષ શાખાના ઉપ પોલીસ કમિશનર પાસે જ છે. અન્ય કોઈ પોલીસ કમિશનર અથવા દંડાધિકારીને આવા પ્રમાણપત્રો જારી કરવાની સત્તા નથી.

૨. આપના વહીવટી નિયંત્રણ હેઠળના તમામ સંબંધિત અધિકારીઓને કડક પાલન માટે જરૂરી સૂચનાઓ આપશો।

કૃપા કરીને પ્રાપ્તિનો સ્વીકાર કરશો.

આપનો વિશ્વાસુ,
હસ્તાક્ષર/-
ગુજરાત સરકારના ઉપ સચિવ,
સામાન્ય વહીવટ વિભાગ”

૧૯. જ્યારે ઉપરોક્ત ૨૦૧૭ના નિયમો તથા ૨૦૧૮ના સુધારામાં આ શરત/આવશ્યકતા નિર્ધારિત કરવામાં આવી નથી, ત્યારે પણ પ્રતિસાદીઓ માત્ર તા. ૮-૬-૧૯૮૯ના પત્રવ્યવહારના આધારે જ વિદ્યાર્થી/ઉમેદવારે આ શરત પૂર્ણ કરવી જોઈએ તેવી માંગણી કરે છે।

૨૦. ઉપર જણાવ્યા મુજબ, આ અદાલત અરજદારની વ્યથા તથા ઉપરોક્ત બે સૂચનાઓ/આદેશો સામેનો પડકાર એ અનુમાનના આધારે તપાસશે કે આ સૂચનાઓ અરજદારના કેસમાં લાગુ પડે છે.

૨૦.૧ તથા ગૃહ વિભાગ દ્વારા તા. ૨૦-૮-૨૦૧૮ના રોજ પસાર કરાયેલા બે આદેશોમાંથી સ્પષ્ટ થાય છે કે આ આદેશોનો એકમાત્ર આધાર સામાન્ય વહીવટ વિભાગ દ્વારા તા. ૮-૬-૧૯૮૯ના પત્રવ્યવહાર મારફતે દંડાધિકારીઓને આપવામાં આવેલી સૂચનાઓ છે।

૨૧. ભલે એમ માન્ય રાખવામાં આવે કે (ક) નિયમોમાં જોગવાઈ ન હોવા છતાં પ્રતિસાદીઓને

આવી સૂચનાઓ જારી કરવાની સત્તા છે અને (ખ) આવી શરત કાયદેસર રીતે ટકાઉ અને ઉમેદવાર/વિદ્યાર્થીઓ (વર્તમાન કેસમાં અરજદાર) પર લાગુ પડે છે તથા અરજદારનો સ્થાયી નિવાસ નક્કી કરવા માટે તેનો ઉપયોગ કરી શકાય છે, તો પણ વર્તમાન અરજી સંદર્ભે મુખ્ય પ્રશ્ન એ છે કે પ્રતિસાદીઓનો નિષ્કર્ષ અને નિર્ણય — કે અરજદાર આ શરત પૂર્ણ કરતો નથી — યોગ્ય છે કે નહીં, અને શું પ્રતિસાદીઓ અરજદારનો કેસ આ આધાર પર નામંજૂર કરવા યોગ્ય છે કે તેણે ગુજરાત રાજ્યમાં ૧૦ વર્ષના સતત નિવાસની શરત પૂર્ણ કરી નથી.

૨૨. વર્તમાન કેસના તથ્યોના પ્રકાશમાં, તેનો જવાબ નકારાત્મક રહેશે.

૨૩. અરજદારના જન્મથી લઈને નર્સરીથી ધોરણ ૧૨ સુધીના અભ્યાસ સુધીના તથ્યાત્મક પૃષ્ઠભૂમિના આધારે આ સ્થિતિ સ્પષ્ટ થાય છે.

૨૩.૧ આ તબક્કે ઉલ્લેખ કરવો જરૂરી છે કે અરજદાર નિયમો હેઠળ નિર્ધારિત અન્ય આવશ્યકતાઓ પૂર્ણ કરે છે, એટલે કે ઉમેદવાર/વિદ્યાર્થીએ ધોરણ ૧૨ સુધી અભ્યાસ કર્યો હોવો જોઈએ અને ધોરણ ૧૨ની પરીક્ષા ગુજરાત રાજ્યમાંથી પાસ કરેલી હોવી જોઈએ.

૨૪. અરજદારે ધોરણ ૯, ૧૦, ૧૧ અને ૧૨નો અભ્યાસ ગુજરાત રાજ્યમાં કર્યો હતો અને તેણે ધોરણ ૧૨ની પરીક્ષા પણ ગુજરાત રાજ્યમાંથી પાસ કરી છે — આ હકીકત વિવાદાસ્પદ નથી.

૨૫. તા. ૮-૬-૧૯૮૯ના પત્રવ્યવહાર દ્વારા નિર્ધારિત આવશ્યકતા તરફ પાછા ફરીએ તો નોંધવું જોઈએ કે રેકૉર્ડ પરથી સ્પષ્ટ થાય છે કે વર્ષ ૧૯૮૮-૮૯થી ૨૦૧૩ દરમિયાન સમગ્ર

સમયગાળા દરમિયાન અરજદાર તથા તેના માતા-પિતાનો કાયમી નિવાસ ગુજરાત રાજ્યમાં હતો અને તેના માતા-પિતા આ સમયગાળા દરમિયાન ગુજરાતમાં જ નિવાસ કરતા હતા. આ સમયગાળા દરમિયાન અરજદારના પિતા સુરત ખાતે એક કંપનીમાં કર્મચારી તરીકે કાર્યરત હતા.

૨૬. બીજી તરફ, મહારાષ્ટ્ર રાજ્યના જલગાંવ ખાતે જન્મ પછી અરજદાર પોતાની માતા સાથે વર્ષ ૧૯૯૮-૯૯ દરમિયાન સુરત પરત આવ્યો અને વર્ષ ૨૦૦૬ સુધી ત્યાં રહ્યો. આ સમયગાળા દરમિયાન અરજદારે નર્સરીથી ધોરણ ૩ સુધીનું શિક્ષણ મેળવ્યું. વર્ષ ૨૦૦૬ પછી જ અરજદારે સુરત છોડ્યું અને મહારાષ્ટ્રના શિરપુર ખાતે ધોરણ ૩ થી ધોરણ ૮ સુધીના અભ્યાસ માટે (અર્થાત્ ૭ વર્ષ માટે) રહ્યો. અરજદારના જણાવ્યા મુજબ, તેણે વર્ષ ૨૦૦૬થી ૨૦૧૩ દરમિયાન શિરપુર ખાતે આવાસીય શાળામાં અભ્યાસ કર્યો અને ધોરણ ૮ સુધીનું શિક્ષણ પૂર્ણ કર્યા પછી વધુ અભ્યાસ માટે સુરત પરત આવ્યો અને વર્ષ ૨૦૧૩થી ૨૦૧૭ દરમિયાન સુરતમાં રહી ધોરણ ૯ થી ધોરણ ૧૨ સુધીનું શિક્ષણ મેળવ્યું.

૨૬.૧ આ રીતે, કુલ ૭ વર્ષનો એક અંતરાળો છે, જે દરમિયાન અરજદાર મહારાષ્ટ્રના શિરપુર ખાતે આવાસીય વિદ્યાર્થી તરીકે રહ્યો અને અભ્યાસ કર્યો. આ ૭ વર્ષના સમયગાળા સિવાય, અરજદાર સુરતમાં જ રહ્યો અને તેનો કાયમી નિવાસ સુરતમાં જ હતો; તેવી જ સ્થિતિ તેના માતા-પિતાની પણ હતી. અરજદારનો દાવો છે કે વર્ષ ૨૦૦૬થી ૨૦૧૭ દરમિયાન તેના માતા-પિતા તેના સાથે રહ્યા નહોતા, પરંતુ તેઓ સુરતમાં જ રહેતા હતા અને અરજદાર માત્ર આવાસીય વિદ્યાર્થી હતો, તેથી શિરપુર ખાતે તેનો નિવાસ/કાયમી નિવાસ નહોતો. અન્ય શબ્દોમાં, વર્ષ ૨૦૦૬થી ૨૦૧૩ દરમિયાન તે માત્ર શિક્ષણ હેતુસર (રજાના સમય સિવાય) તાત્કાલિક રીતે ગુજરાત રાજ્યની બહાર રહ્યો હતો અને રજાઓ દરમિયાન પોતાના નિવાસ સ્થાને પરત આવતો હતો.

૨૬.૨ આ અદાલતના મત મુજબ, માત્ર એટલા કારણો કે વિદ્યાર્થી થોડા વર્ષો માટે ગુજરાત રાજ્યની બહાર જઈ શાળામાં આવાસીય વિદ્યાર્થી તરીકે અભ્યાસ કરે છે અને ત્યારબાદ પોતાના કાયમી નિવાસ ધરાવતા રાજ્યમાં પરત આવી પોતાના માતા-પિતા સાથે રહે છે તથા સુરતમાં ધોરણ ૯ થી ધોરણ ૧૨ સુધીનું આગળનું શિક્ષણ પ્રાપ્ત કરે છે, તેવી પરિસ્થિતિમાં તે રાજ્યની બહાર રહેલો સમય (જે દરમિયાન તેણે આવાસીય વિદ્યાર્થી તરીકે અભ્યાસ કર્યો હતો) તા. ૮-૬-૧૯૮૯ના પત્રવ્યવહારમાં દર્શાવેલ “ગુજરાત રાજ્યમાં ઓછામાં ઓછા ૧૦ વર્ષના સતત નિવાસ”ની ગણતરીમાંથી કાઢી શકાતો નથી, ખાસ કરીને જ્યારે તે સમયગાળા દરમિયાન તેનો કાયમી નિવાસ ગુજરાત રાજ્યમાં જ હતો.

૨૭. જ્યાં સુધી વિદ્યાર્થી અને તેના પરિવાર (માતા-પિતા)ના મૂળ ગુજરાત રાજ્યમાં સ્થિર રહે છે અને તેના માતા-પિતા ગુજરાત રાજ્યમાં કાયમી નિવાસ જાળવી રાખે છે તથા નિવાસ કરે છે, અને વિદ્યાર્થીનો કાયમી નિવાસ પણ ગુજરાત રાજ્યમાં જ હોય, ત્યાં સુધી શિક્ષણ હેતુસર થોડા વર્ષો માટે થયેલ તેનું તાત્કાલિક સ્થળાંતર (આવાસીય વિદ્યાર્થી તરીકે અભ્યાસ માટે) સતત નિવાસની નિર્ધારિત અવધિની ગણતરી કરતી વખતે બહાર કાઢી શકાતું નથી.

૨૮. ઉપર જણાવ્યા મુજબ, ૨૦૧૭ના નિયમો તેમજ ૨૦૧૮ના સુધારેલા નિયમોમાં ઓછામાં ઓછા સતત નિવાસ અંગે કોઈ શરત નિર્ધારિત કરવામાં આવી નથી. આવી આવશ્યકતા/શરત તા. ૮-૬-૧૯૮૯ના ઉપરોક્ત પત્રવ્યવહાર દ્વારા રજૂ કરવામાં આવી છે.

૨૮.૧ ભલે એમ માન્ય રાખવામાં આવે કે રાજ્યને આવી શરત નિર્ધારિત કરવાની સત્તા છે અને તે શરત આ રીતે લાગુ કરી શકાય છે તથા અરજદારના કેસમાં પણ આવી શરત લાગુ પાડી શકાય, તો પણ વર્તમાન કેસના વિશિષ્ટ તથ્યો તથા ઉપરોક્ત ચચાના પ્રકાશમાં — ખાસ કરીને વર્ષ ૨૦૦૬થી ૨૦૧૩ દરમિયાનનો સમયગાળો, જ્યારે અરજદારે આવાસીય

વિદ્યાર્થી તરીકે ગુજરાત રાજ્યની બહાર રહી ધોરણ ૩થી ધોરણ ૮ સુધીનું શિક્ષણ પૂર્ણ કર્યું — તે સમયગાળાને “ગુજરાત રાજ્યમાં ઓછામાં ઓછા સતત નિવાસ”ની ગણતરીમાંથી બહાર રાખવો જોઈએ નહીં અને રાખી શકાતો નથી.

૨૯. આ રીતે, ભલે તા. ૮-૬-૧૯૮૯ના પત્રવ્યવહારમાં દર્શાવેલ આવશ્યકતા ધ્યાનમાં લેવામાં આવે અને તે અરજદારના કેસમાં લાગુ પડા કરવામાં આવે, તો પણ રેકૉર્ડ પર એવું કોઈપણ આધાર ઉપલબ્ધ નથી જે આ અદાલતને વિશ્વાસ અપાવે કે વિદ્યાર્થી શિક્ષણ માટે આવાસીય વિદ્યાર્થી તરીકે રાજ્યની બહાર ગયો હતો તે સમયગાળાને સતત નિવાસની ગણતરીમાંથી બહાર રાખવો જરૂરી છે અથવા રાખવો જોઈએ.

૩૦. અતએવ, અરજદારનો કેસ ઉપરોક્ત ચર્ચાના પ્રકાશમાં પુનર્વિચાર માટે પાત્ર છે। ઉપરોક્ત ચર્ચા, તથ્યાત્મક પૃષ્ઠભૂમિ તથા દર્શાવેલ કારણોના આધારે નીચે મુજબ આદેશ કરવામાં આવે છે:

- (ક) તા. ૨૦-૮-૨૦૧૮ના જિલ્લા સમાહર્તા તથા ગૃહ વિભાગના ઉપ સચિવ દ્વારા પસાર કરાયેલા આદેશો રદ કરવામાં આવે છે.
- (ખ) મામલો યોગ્ય સત્તાધિકારી સમક્ષ ઉપરોક્ત ચર્ચા તથા નિર્ણયના પ્રકાશમાં નવી રીતે વિચારણા કરવા માટે પરત મોકલવામાં આવે છે.
- (ગ) અતએવ, સત્તાધિકારી અરજદારના સ્થાયી નિવાસ પ્રમાણપત્ર સંબંધિત કેસની ઉપરોક્ત ચર્ચા, સ્પષ્ટીકરણ અને આ આદેશમાં નોંધાયેલા તારણોના પ્રકાશમાં પુનર્વિચાર કરશે અને તર્કસંગત તથા કારણસભર નવો આદેશ પસાર કરશે.
- (ઘ) આવો નિર્ણય તાત્કાલિક લેવો, પરંતુ વધુમાં વધુ તા. ૨૮-૮-૨૦૧૮ સુધી લેવો. ત્યારબાદ અરજદાર જરૂરી અને યોગ્ય કાર્યવાહી કરી શકશે.

ઉપરોક્ત સ્પષ્ટીકરણ અને દિશાનિર્દેશો સાથે અરજીનો નિરાકરણ કરવામાં આવે છે.

આદેશ અનુસાર.

(ન્યાયમૂર્તિ – કે. એમ. ઠાકર)

This judgment has been translated using AI Tool – SUVAS.

=====

અસ્વીકરણ: સ્થાનિક ભાષામાં અનુવાદિત આ ચુકાદા/હુકમનો હેતુ પક્ષકારોને તેમની ભાષામાં જાણકારી ઉપલબ્ધ કરાવવા માત્રનો છે અને તેનો અન્યથા ઉપયોગ થઈ શકશે નહિ. અન્ય તમામ વ્યવહારિક તેમજ સરકારી ઉદ્દેશો માટે મૂળ અંગ્રેજી ચુકાદો/હુકમ જ પ્રમાણિત અને માન્ય રહેશે.

DISCLAIMER: The translated judgement in vernacular language is meant for the restricted use of the litigant to understand it in his/ her language and may not be used for any other purpose. For all practical and official purposes, the English version of the judgement shall be authentic and shall hold the field for the purpose of execution and implementation.